

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

VYBRANÁ TÉMATA

Plán na podporu oživení a odolnosti EU

Obsah:

ÚVOD	3
POLITICKÉ PRIORITY OŽIVENÍ.....	4
ROZPOČET NA PODPORU OŽIVENÍ A ODOLNOSTI EU	4
REALIZACE PLÁNU NA PODPORU OŽIVENÍ A ODOLNOSTI EU - ZDROJE FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ	8
STANOVISKO VLÁDY ČR	9
PŘÍLOHA 1: NÁRODNÍ ALOKACE V RÁMCI NÁSTROJE „NEXT GENERATION EU“	11
PŘÍLOHA 2: SROVNÁNÍ NÁVRHŮ VFR 2021-2027 V ZÁVAZCÍCH (V MLD. EUR, V CENÁCH Z ROKU 2018)	12

Vybraná témata č. 30/2020
červenec 2020
autor: Josef Palán, Daša Smetanková

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	EDICE: VYBRANÁ TÉMATA
Název: Plán na podporu oživení a odolnosti EU	Typ edice: online, ISSN 2533-414X
Autoři: Palán, J., Smetanková, D.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=3
Číslo: Vybraná témata č. 30/2020	První vydání edice: leden 2005
Datum: červenec 2020	Frekvence vydání edice: nepravidelná
Klíčová slova:	Zaměření: aktuální témata relevantní pro činnost Parlamentu České republiky
New Generation EU; VFR 2021-2027; víceletý finanční rámeček; rozpočet EU; facilitita na podporu oživení a odolnosti; covid-19	Jazyk: CZ
	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

Shrnutí

Evropská komise předložila koncem května návrh plánu na podporu oživení a odolnosti EU v souvislosti s pandemií covid-19. Plán doplňuje již představené nástroje v rámci okamžité koordinované reakce na pandemii covid-19 o revidovaný VFR 2021-2027 a nový nástroj na podporu oživení „Next Generation EU“. V rámci nově navržených opatření a VFR mají být uvolněny finanční prostředky až do výše 1 850 mld. EUR.

At the end of May, the European Commission presented a proposal for a plan to support the EU's recovery and resilience in context of the covid-19 pandemic. The plan consists of the instruments already presented in the framework of the immediate coordinated response to the covid-19 pandemic, the revised MFF and the new "Next Generation EU" recovery tool. Under the newly proposed measures, up to 1.850 billion EUR is to be mobilized.

Obsah

ÚVOD.....	3
POLITICKÉ PRIORITY OŽIVENÍ	4
ROZPOČET NA PODPORU OŽIVENÍ A ODOLNOSTI EU	4
REALIZACE PLÁNU NA PODPORU OŽIVENÍ A ODOLNOSTI EU - ZDROJE FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ	8
STANOVISKO VLÁDY ČR.....	9
PŘÍLOHA 1: NÁRODNÍ ALOKACE V RÁMCI NÁSTROJE „NEXT GENERATION EU“	11
PŘÍLOHA 2: SROVNÁNÍ NÁVRHŮ VFR 2021-2027 V ZÁVAZCÍCH (V MLD. EUR, V CENÁCH Z ROKU 2018).....	12

Úvod

V první fázi po vypuknutí pandemie covid-19 se Evropská komise zaměřila na okamžitou reakci, která spočívala zejména v koordinaci postupů jednotlivých zemí a unijních institucí a také v přípravě [okamžitých opatření na zmírnění socioekonomických dopadů krize](#). Po fázi zaměřené na udržení fungující ekonomiky, zaměstnanosti a podnikání, následuje fáze podpory oživení ekonomiky. Již koncem března vyzvali členové Evropské rady ve [společném prohlášení](#) Evropskou komisi, aby navrhla plán na podporu oživení a investic, jež povedou opět k oživení hospodářství EU.

Na [Evropské radě 23. dubna](#) předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová a předseda Evropské rady Charles Michel představili obecný plán cesty k oživení (*Roadmap for recovery*), který se zabývá následnými kroky v souvislosti s dopady pandemie covid-19 na ekonomiky zemí EU s cílem vytvořit odolnější, udržitelnější a spravedlivější Evropu. Plán je postavený na principech solidarity, soudržnosti a konvergence, flexibilního přístupu, inkuzivity, právního státu a hodnot EU. Vymezuje 4 oblasti činností v dlouhodobém horizontu:

- **Plně fungující jednotný trh** – hlavní roli při jeho obnově má hrát zelená a digitální transformace. Důležité je pracovat na strategické autonomii, tedy nezávislosti EU na třetích zemích nejen při výrobě kritického zboží;
- **Masivní investice** – investice mají proudit nejen do zelené a digitální transformace, ale také nadále do kohezní a společné zemědělské politiky. Klíčovým nástrojem má být budoucí víceletý finanční rámec (dále také „VFR“) a klíčovou institucí Evropská investiční banka (dále jen „EIB“);
- **Globální působení EU** - EU nemůže zůstat v izolaci, ale musí se podílet na globální reakci na pandemii, na obnovení globálního trhu a pomoci potřebným zemím;

- **Fungující systém správy (governance)** – EU se musí stát více odolnou a efektivní. Jádrem musí nadále zůstat hodnoty EU.

Rovněž na [Evropské radě 23. dubna 2020](#) se vedoucí představitelé členských států EU dohodli na **vytvoření fondu na podporu oživení** a pověřili Komisi přípravou návrhu. Na základě tohoto mandátu **předložila Komise koncem května [návrh plánu na podporu oživení](#)**. Plán doplňuje již představené nástroje o revidovaný VFR a **nový dočasný nástroj na podporu oživení „Next Generation EU“**. V rámci revidovaného VFR a nově navrženého nástroje na podporu oživení „Next Generation EU“ mají být uvolněny finanční prostředky až do výše 1 850 mld. EUR.

Politické priority oživení

Motorem plánu na oživení a posílení odolnosti představeného ve [sdělení Komise „Chvilé pro Evropu: náprava škod a příprava na příští generaci“](#) má být solidarita, soudržnost a konvergence. Mezi priority oživení patří:

- Zelená dohoda pro Evropu jako strategie oživení EU
- posílení jednotného trhu a jeho přizpůsobení digitálnímu věku
- spravedlivé a inkluzivní oživení pro všechny
- budování odolnější EU
- oživení založeno na základních právech a plném dodržování zásad právního státu
- posílení mezinárodní spolupráce pro zvládání krizí

Rozpočet na podporu oživení a odolnosti EU

Plán na oživení a posílení odolnosti evropské ekonomiky vyžaduje rozsáhle veřejné i soukromé investice. Komise proto ve [sdělení „Rozpočet EU, který je motorem evropského plánu na podporu oživení“](#) navrhuje využít potenciál rozpočtu EU k jejich mobilizaci a představitelů finanční podpory do prvních let oživení (2021-2024).

SURE / podpora ESM v krizi způsobené pandemií / Záruční fond EIB pro pracovníky a podniky	540 miliard EUR	K tomuto mají sloužit nový nástroj na podporu oživení „Next Generation EU“ o objemu 750 miliard EUR a posílený víceletý finanční rámec na období 2021-2027. Rozpočet na podporu oživení evropské ekonomiky zahrnuje také balíček tří nástrojů na podporu zaměstnanosti, podniků a států schválené v rámci koordinované reakce EU na koronavirovou krizi v celkové výši 540 mld. EUR (European instrument for temporary support to mitigate unemployment risks in an emergency following the COVID-19 outbreak , tzv. „nástroj SURE“)
Next Generation EU	Dočasné posílení 750 miliard EUR	
Víceletý finanční rámec	1 100 miliard EUR	

Zdroj: Sdělení Komise – Rozpočet EU, který je motorem evropského plánu na podporu oživení COM (2020) 442 final

Finanční prostředky v celkové výši 750 mld. EUR (500 mld. EUR ve formě grantů a 250 mld. EUR ve formě půjček) z **nového nástroje na podporu oživení „Next Generation EU“** mají být investovány do [tří pilířů](#):

1. Podpora členských států v oblasti investic a reforem

- [Nová facilitata na podporu oživení a odolnosti](#) (560 mld. EUR)¹ má podpořit členské státy při provádění investic a reforem potřebných pro oživení ekonomiky, zlepšení ekonomické a sociální odolnosti členských států a podpoře zelené a digitální transformace.
- Navýšení prostředků v rámci **politiky soudržnosti** (do roku 2022) v rámci **nové iniciativy REACT-EU** (55 mld. EUR)² zaměřené na krátkodobější opatření na zotavení z krize.
- Návrh na [posílení Fondu pro spravedlivou transformaci](#) (40 mld. EUR)³ na podporu zelené transformace.
- Navýšení prostředků **Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova** (15 mld. EUR).

2. Nastartování ekonomiky EU prostřednictvím pobídek pro soukromé investice

- Nový dočasný **nástroj na podporu solventnosti** (31 mld. EUR)⁴ vytvořený v rámci [Evropského fondu pro strategické investice \(EFSI\)](#) má být zaměřen výhradně na řešení problémů vzniklých v důsledku pandemie a týkajících se likvidity a solventnosti jinak životaschopných společností. Cílem je mobilizovat soukromé investice až do výše 300 mld. EUR do nejvíce postižených odvětví a regionů.
- Navýšení kapacity investičního **programu InvestEU** na úroveň 15,3 mld. EUR, jenž se má zaměřit na fázi oživení a zejména na zelenou a digitální transformaci.
- **Nová facilitata pro strategické investice** (15 mld. EUR) má mobilizovat investice až do výše 150 mld. EUR.

3. Ponaučení z krize

- **Nový program** v oblasti zdravotnictví „**EU pro zdraví**“ (9,4 mld. EUR)⁵ má investovat finanční prostředky do prevence, připravenosti na budoucí krize, nákup léčivých přípravků a podpory vize zlepšování výsledků v oblasti zdraví.
- **Mechanismus civilní ochrany Unie rescEU** (2 mld. EUR) má směřovat finance do připravenosti na budoucí krize.
- **Program Horizont Evropa** (94,4 mld. EUR)⁶ má zacílit finanční prostředky na podporu výzkumu zejména v oblasti zdraví, odolnosti a ekologické a digitální transformace.
- **Podpora globálních partnerů Evropy** znamená dodatečné prostředky na vnější činnost (15,5 mld. EUR) prostřednictvím nástroje pro sousedství, rozvoj a mezinárodní spolupráci (navýšení o 10,5 miliardy EUR) a humanitární pomoci (navýšení o 5 miliard EUR).

Kromě uvedených tří pilířů investic prostřednictvím nástroje „Next Generation EU“ Komise rovněž navrhuje **posílit v rozpočtu EU i řadu dalších programů** ve srovnání s tím, co bylo projednáno na [zasedání Evropské rady v únoru 2020](#). Patří k nim společná zemědělská

¹ 310 mld. EUR ve formě grantů a 250 mld. EUR ve formě půjček v cenách roku 2018. Alokace jednotlivým členským státům jsou dostupné v příloze 1.

² 50 mld. EUR v rámci Next Generation EU a 5 mld. EUR již v roce 2020 úpravou stávajícího VFR 2014-2020.

³ 30 mld. EUR v rámci nástroje Next Generation EU. Alokace jednotlivým členským státům jsou dostupné v příloze 1.

⁴ 26 mld. EUR v rámci nástroje Next Generation EU do roku 2022 a 5 mld. EUR již v roce 2020.

⁵ 7,7 mld. EUR v rámci nástroje Next Generation EU.

⁶ Navýšení o 13,5 mld. EUR.

politika, Evropský námořní a rybářský fond, program pro jednotný trh a programy podporující spolupráci v oblasti daní a cel, Nástroj pro propojení Evropy, Erasmus+, program Kreativní Evropa, program Digitální Evropa, Evropský obranný fond, Fond pro vnitřní bezpečnost, Azylový a migrační fond, Fond pro integrovanou správu hranic a nástroj předvstupní pomoci.

Komise navrhuje **pozměnit [návrh víceletého finančního rámce na období 2021-2027](#)** tak, aby zahrnul nové programy a nástroje a také aby byly finanční prostředky dostupné co nejdříve. Dodatečné prostředky ve výši 11,5 miliardy EUR by tak mohly být k dispozici již v roce 2020. Komise také navrhuje v roce 2024 **provést revizi vnitrostátních přidělů v rámci politiky soudržnosti** zohledňující nejnovější dostupné statistiky, s úpravami směrem nahoru pouze do zvýšeného celkového objemu 10 miliard EUR.

V reakci na potřebu **větší akceschopnosti a flexibility rozpočtu EU** v souvislosti s koronavirovou krizí navrhuje Komise také posílit nástroje flexibility a nástroje pro mimořádné situace pro období 2021-2027, a to do maximální roční výše 5,4 mld. EUR.

<p>REZERVA NA SOLIDARITU A POMOČ PŘI MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTECH</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Umožňuje rozpočtovými převody rychle posílit nástroje EU, kde vyvstala potřeba • Navýšení na maximální částku 3 miliardy EUR ročně
<p>FOND SOLIDARITY</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Podporuje reakci a bezprostřední oživení členských států po přírodních katastrofách, jako jsou záplavy, lesní požáry, zemětřesení, bouře a sucha • Rozšíření na rozsáhlé zdravotní krize a navýšení na maximálně 1 miliardu EUR ročně
<p>EVROPSKÝ FOND PRO PŘÍZPŮSOBENÍ SE GLOBALIZACÍ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Poskytuje podporu na reintegraci na trhu práce v případě osob, které přišly o práci v důsledku nečekaných událostí vedoucích k rozsáhlé restrukturalizaci, jako je finanční nebo hospodářská krize • Prahová hodnota pro aktivaci fondu snížena na 250 propuštěných a maximální částka navýšena na 386 milionů EUR ročně

Zdroj: Sdělení Komise – Rozpočet EU, který je motorem evropského plánu na podporu oživení COM (2020) 442 final

Přehled návrhů víceletého finančního rámce 2021-2027 se zahrnutím nástroje „Next Generation EU“ je uveden v příloze č. 2.

Nová facilitita na podporu oživení a odolnosti

Ústředním bodem plánu na oživení je nová facilitita na podporu oživení a odolnosti ve výši 560 mld. EUR (310 mld. EUR formou grantů a 250 mld. EUR formou půjček). Podpora z nové facility má být směřována zejména do nejvíce postižených částí EU s cílem zmírnit prohlubování rozdílů mezi jednotlivými členskými státy, proto je součástí přerozdělovacího mechanismu také parametr nezaměstnanosti.

Vzhledem k dočasné povaze finančního režimu facility ve vztahu k hospodářskému oživení členských států je doba dostupnosti těchto zdrojů omezena do 31. prosince 2024 jak pro granty, tak pro půjčky. Alespoň 60 % nevratné podpory ve formě grantů by mělo být právně zavázáno do konce roku 2022 a právní závazky pro zbývající částku měly být přijaty do konce roku 2024.

Alokační klíč pro granty a půjčky

Každý členský stát bude mít do konce roku 2022 k dispozici k čerpání z **grantové části facility národní obálku s částkou až do výše určené ve formě tzv. maximálního finančního příspěvku**. V [příloze I návrhu nařízení, kterým se zřizuje facilitita na podporu oživení a odolnosti](#), je navržena metodika pro výpočet maximálního finančního příspěvku (nevratné finanční pomoci – grantové části facility – ve výši 310 mld. EUR). Metoda zohledňuje počet obyvatel, převrácenou hodnotu HDP na obyvatele, relativní míru nezaměstnanosti za posledních 5 let ve srovnání s průměrem EU (2015-2019). **Pro Českou republiku činí alokační podíl 1,51 % z grantové části facility a maximální finanční příspěvek (granty) 4 678 milionů EUR (v cenách roku 2018)**.

V období od roku 2023 do konce roku 2024, v případě dostupnosti zbývajících finančních prostředků v grantové části facility (tj. nevyčerpaných maximálních finančních příspěvků), nastane „soutěžní“ fáze, ve které může Komise vyhlásit výzvy v souladu s harmonogramem cyklu evropského semestru. V této fázi mohou členské státy opět žádat o finanční podporu a obdržet až maximální částku ve výši odpovídající jejich alokačnímu podílu z celkové rozdělované částky.

Členské státy také mohou až do 31. srpna 2024 žádat o **půjčky** z facility jako doplňkový zdroj pro další reformy a investice, které mají uvedené ve svých plánech na podporu oživení a odolnosti, pokud celkové náklady plánu budou vyšší než maximální finanční příspěvek alokovaný prostřednictvím grantu příslušnému členskému státu. Výše poskytnutých finančních prostředků v rámci grantů a půjček nesmí přesáhnout hodnotu v plánu na podporu oživení a obnovy. **Maximální objem těchto půjček pro daný členský stát může překročit 4,7 % jeho HND pouze za výjimečných okolností**.

Facilitita na podporu oživení a odolnosti a Evropský semestr

Proces [evropského semestru](#) (ES) má být jedním s klíčových nástrojů využitých při obnově evropského hospodářství. Úzké propojení ES s rozpočtem EU má přinést lepší zacílení investic a reforem. [Facilitita na podporu oživení a odolnosti se má stát](#) novým prvkem integrovaným do cyklu ES. O podporu budou moci členské státy žádat prostřednictvím předkládání **tzv. plánů na podporu oživení a odolnosti**, jež se mají stát součástí národních programů reforem. V rámci národního plánu na podporu oživení a odolnosti si každý členský stát stanoví priority investic a reforem a související investiční balíčky, které mají být financovány v rámci facility. Podpora má být následně uvolňovaná postupně na základě dosaženého pokroku a předem stanovených kritérií.

Realizace plánu na podporu oživení a odolnosti EU - zdroje finančních prostředků

Finanční prostředky potřebné na realizaci plánu na podporu oživení a odolnosti EU získá Komise **navýšením stropů vlastních zdrojů**, a to jednak trvalým, který má pomoci dorovnat výpadek spojený s hospodářským poklesem, a také mimořádným a dočasným, jenž má Komisy umožnit půjčit si dodatečné prostředky na finančních trzích. **Realizace navrženého plánu je tak podmíněna schválením rozhodnutí o systému vlastních zdrojích.**

V rámci [pozměněného návrhu rozhodnutí o systému vlastních zdrojů](#) (dále jen „pozměněný návrh“) Komise navrhuje **trvale zvýšit stropy vlastních zdrojů rozpočtu EU na 1,46 % hrubého národního důchodu EU pro závazky a na 1,40 % pro platby**, což je o 0,11% více u stropu přidělů na závazky a stropu přidělů na platby oproti návrhu Komise z května 2018 (strop 1,35 % v závazcích a 1,29 % v platbách). Důvodem je zachování dostatečné rezervy i v případě nepříznivého hospodářského vývoje.

K zajištění nezbytné rozpočtové kapacity pro pokrytí potenciálních závazků souvisejících s financováním nástroje „Next Generation EU“ **Komise navrhuje mimořádné a dočasné zvýšení stropů vlastních zdrojů pro řešení krize covid-19 o 0,6 %** (celkový strop ročního přidělu tak bude činit 2,0 % HND EU pro platby a 2,06 % pro závazky). Dočasně navýšený strop vlastních zdrojů EU má Komisi umožnit využít svůj úvěrový rating k zapůjčení prostředků na finančních trzích.⁷ Pozměněný návrh **zmocňuje Komisi půjčit si jménem Unie na kapitálových trzích finanční prostředky do výše 750 mld. EUR**. Pravomoci Komise jsou ve zmocnění jasně omezeny, co se týče velikosti, rozsahu a trvání. Dodatečné prostředky budou poskytovány prostřednictvím programů EU. **Splacené mají být nejdříve po roce 2028 a nejpozději před rokem 2058.**

Půjčené finanční prostředky mají sloužit jako doplněk prostředků schválených v rozpočtu EU a budou stát mimo výdajové stropy víceletého finančního rámce. V rozpočtu EU budou uváděny odděleně, aby byla zřejmá jejich dočasná a výjimečná povaha a byla zajištěna plná transparentnost.

Procedura schvalování rozhodnutí o systému vlastních zdrojů

Čl. 311 odst. 3 SFEU stanoví, že **rozhodnutí vstoupí v platnost až po schválení členskými státy v souladu s jejich ústavními předpisy**. Konkrétní požadavky jednotlivých členských států se liší v závislosti na jejich příslušné vnitrostátní úpravě. Právní řád České republiky nepředpokládá v tomto případě žádnou zvláštní proceduru. Vyjdeme-li z praxe v rámci schvalování předchozího víceletého finančního rámce v roce 2014, vláda ČR odkázala na přijaté rozhodnutí o vlastních zdrojích v **novele zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech**. V návaznosti na její schválení oběma komorami Parlamentu ČR pak notifikovala Komisi, že vnitrostátní schvalovací procedura byla dokončena. Lze předpokládat, že v případě aktuálně předkládaného návrhu bude tento postup zachován. Vzhledem k odlišnému charakteru rozhodnutí však nelze vyloučit ani jiný postup (pokud by například bylo interpretováno jako změna Smluv, byl by nutný postup pro schvalování mezinárodních smluv).

Poznámka PI: Domníváme se, že by bylo vhodné, aby vláda ČR předem jasně deklarovala, jak hodlá v tomto případě postupovat – tzn., co považuje za „schválení rozhodnutí o systému vlastních zdrojů podle ústavních předpisů“ v České republice.

⁷ Podle čl. 310 odst. 4 SFEU „nepřijme Unie žádné akty, které by mohly mít významný dopad na rozpočet, aniž by byla poskytnuta záruka, že výdaje vyplývající z těchto aktů mohou být financovány v rámci limitu pro vlastní zdroje Unie a v souladu s víceletým finančním rámcem...“ Podle čl. 323 SFEU „Evropský parlament, Rada a Komise zajistí, aby Unie měla k dispozici finanční prostředky, které jí umožní plnit právní závazky vůči třetím stranám.“ Proto Komise navrhuje dodatečně navýšení stropů vlastních zdrojů o 0,6 %. Toto dodatečné navýšení může být využito pouze ke splnění závazků z tohoto mimořádného a dočasného zmocnění, přičemž potenciální využití těchto navýšených finančních prostředků se bude postupně snižovat se splácením vypůjčených prostředků.

Výhled reformy vlastních zdrojů

K usnadnění splácení půjček, které si Komise jménem Unie půjčí na kapitálových trzích, a ke snížení tlaku na vnitrostátní rozpočty členských států **Komise hodlá navrhnout v pozdější fázi finančního období další nové vlastní zdroje**, kterými by mohly být např.:

- Zdroje ze systému obchodování s emisemi;
- Zdroje z mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích;
- Zdroje z operací podniků;
- Digitální daň uplatněná na právnické osoby.

Švédský parlament (Riksdag) přijal [odůvodněné stanovisko k pozměněnému návrhu rozhodnutí Rady o systému vlastních zdrojů EU KOM\(2020\) 445](#). [Odůvodněné stanovisko](#) se přijímá, pokud je vnitrostátní parlament členského státu přesvědčen, že legislativní návrh spadající do jiné než výlučné pravomoci EU porušuje zásadu subsidiarity.

V svém stanovisku *Riksdag* potvrzuje snahu Švédska o účinnou a restriktivní rozpočtovou politiku v rámci EU. Ekonomická opatření v reakci na pandemii covid-19 včetně opatření na podporu oživení mají být dočasná, cílená, přiměřená a rozpočtově restriktivní. Na oživení hospodářství mají být využity stávající nástroje a formy financování, nikoliv na nové vlastní zdroje. *Riksdag* také nepovažuje za objasněné, že vypůjčené prostředky budou použity především ke zmírnění dopadů pandemie covid-19. Rovněž podle něj není jasné odůvodnění, proč se tento typ půjček bude lépe řešit na úrovni EU než na vnitrostátní úrovni.

Riksdag [konstatoval porušení zásady subsidiarity](#) již v případě původního návrhu Komise rozhodnutí o systému vlastních zdrojů z června 2018 KOM(2018) 325.

Stanovisko vlády ČR

Vláda ČR podporuje vytvoření nástroje na podporu oživení „New Generation EU“ jako dočasného nástroje na překonání dopadů pandemie založeného na cílených investicích, fungujícím vnitřním trhu a implementaci strukturálních reforem. Návrh jeho objemu ve výši 750 mld. EUR považuje za ambiciózní, nicméně je připravena o něm jednat a případně podpořit i jeho snížení. Financování formou půjček musí být dočasným a výjimečným. Co se týče období splácení, vláda může podpořit jak navrhované období 2028-2058, tak i období kratší. Vláda ČR je připravena podpořit související navýšení stropu vlastních zdrojů, avšak jejich výše by měla být stanovena až v závislosti na celkovém schváleném objemu VFR 2021-2027 a nástroje „New Generation EU“. Vláda ČR nemá problém podpořit poskytování půjček se zárukou rozpočtu EU prostřednictvím nástroje „New Generation EU“, sama využití těchto půjček zvaží podle nabízených podmínek. Zaměření investic do zelené a digitální transformace obecně vláda podporuje, avšak je toho názoru, že členské státy by měly mít silnější úlohu při určování zaměření investic. Vláda ČR je obecně skeptická vůči vytváření nových metodik pro výpočet alokací finanční prostředků.

Vláda ČR je skeptická vůči navržené facilitě na podporu oživení a odolnosti, naopak podporuje využití tradičních nástrojů jako je kohezní politika na podporu investic. V souvislosti se začleněním facility do evropského semestru a předkládání plánů, bude vláda požadovat silnější zapojení Rady do procesu. Vláda ČR nesouhlasí s využitím parametru míry nezaměstnanosti za roky 2015-2019 pro výpočet alokací z facility. Alokační klíč by měl zohledňovat přednostně prosperitu země (HND na obyvatele) nebo meziroční pokles HDP. Vláda ČR také podporuje delší období pro implementaci

facility a delší období s garancí národních obálek. Obdobně se staví i k dalším nástrojům (např. REACT-EU nebo Fond pro spravedlivou transformaci).

Pro ČR jsou **hlavními prioritami VFR 2021-2027 tradiční politiky jako kohezní politika a společná zemědělská politika**. Navrhovaný 24% pokles kohezní obálky (oproti období 2014-2020) považuje za příliš vysoký. Vláda dále podporuje co největší míru flexibility v rámci VFR 2021-2027. Vítá navržené navýšení prostředků na společnou zemědělskou politiku. Může podpořit adekvátní navýšení prostředků na program Horizont EU a nástroj pro propojení Evropy (CEF). Zdrženlivá je k navýšení prostředků programu InvestEU a schopnosti jejich využití. Na potřebu posoudit jejich reálnou absorpční schopnost upozorňuje i u dalších programů, kde Komise navrhuje jejich navýšení.

Rozpočet EU by měl být podle vlády ČR financován primárně prostřednictvím tradičních vlastních zdrojů a zdroje založeného na HND. **Vláda je proto k zavádění případných vlastních zdrojů dlouhodobě skeptická.**

Příloha 1: Národní alokace v rámci nástroje „Next Generation EU“

	Facilita na podporu oživení a odolnosti ⁸		Fond pro spravedlivou transformaci ⁹
	V mil. EUR ¹⁰	% z celku	V mil. EUR ¹¹
Belgie	4821	1,56	285
Bulharsko	6131	1,98	2020
Česká republika	4678	1,51	2560
Dánsko	1723	0,56	139
Německo	21545	6,95	3864
Estonsko	1004	0,32	552
Irsko	1209	0,39	132
Řecko	17874	5,77	1294
Španělsko	61618	19,88	1355
Francie	32167	10,38	1606
Chorvatsko	6125	1,98	290
Itálie	63380	20,45	1606
Kypr	1082	0,35	158
Lotyšsko	2170	0,70	299
Litva	2766	0,89	426
Lucembursko	101	0,03	14
Maďarsko	6136	1,98	407
Malta	226	0,07	36
Nizozemsko	5197	1,68	972
Rakousko	2950	0,95	212
Polsko	26808	8,65	6000
Portugalsko	12905	4,16	349
Rumunsko	13505	4,36	3337
Slovinsko	1693	0,55	403
Slovensko	6140	1,98	716
Finsko	2196	0,71	726
Švédsko	3849	1,24	243
Celkem	310000	100	30000

⁸ Příloha I Návrhu nařízení EP a Rady, kterým se zřizuje facilita na podporu oživení a odolnosti COM (2020) 408

⁹ EC: The pillars of NExt Generation EU, 2020 [cit. 3. 7. 2020].

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/3pillars_factsheet_0.pdf.

¹⁰ Ceny roku 2018.

¹¹ Ceny roku 2018.

Příloha 2: Srovnání návrhů VFR 2021-2027 v závazcích (v mld. EUR, v cenách z roku 2018)

	Návrh VFR květen 2018 ¹²	Pozměněný návrh VFR květen 2020 ¹³	Next Generation EU	Návrh VFR včetně Next Generation EU
VFR celkem	1 134,6	1 100,0	750,0	1 850,0
1 Jednotný trh, inovace a digitální ekonomika	166,3	140,7	69,8	210,5
Horizont Evropa	86,6	80,9	13,5	94,4
Fond InvestEU,	3,1	1,3	30,3	31,6
z toho:				
<i>Investice na podporu oživení</i>			15,3	15,3
<i>Strategická investiční facilita</i>			15,0	15,0
Nástroj EU na podporu solventnosti v rámci EFSI			26,0	26,0
2 Soudržnost a hodnoty	392,0	374,5	610,0	984,5
2a Hospodářská, sociální a územní soudržnost	330,6	323,2	50,0	373,2
z toho: REACT EU			50,0	50,0
Facilita na podporu oživení a odolnosti (včetně tech. podpory)			560,0	560,8
z toho PŮJČKY			250,0	250,0
z toho GRANTY			310,0	310,0
3 Přírodní zdroje a životní prostředí	336,6	357,0	45,0	402,0
Společná zemědělská politika	330,7	333,3	15,0	348,3
z toho: pilíř II (rozvoj venkova)	70,0	75,0	15,0	90,0
Fond pro spravedlivou transformaci		10,0	30,0	40,0
4 Migrace a správa hranic	30,8	31,1		31,1
5 Odolnost, bezpečnost a obrana	24,3	19,4	9,7	29,1
Mechanismus civilní ochrany Unie (rescEU)	1,2	1,1	2,0	3,1
Program Zdraví		1,7	7,7	9,4
6 Sousedství a svět	108,9	102,7	15,5	118,2
Sousedství a rozvojová a mezinárodní spolupráce	79,2	75,5	10,5	86,0
Humanitární pomoc	9,8	9,8	5,0	14,8
7 Evropská veřejná správa	75,6	74,6		74,6
z toho: správní výdaje orgánů	58,5	57,5		57,5

¹² KOM(2018) 321 v konečném znění a KOM(2018) 322 v konečném znění.

¹³ KOM(2020) 442 v konečném znění a KOM(2020) 443 v konečném znění.